I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

DOPORUČENÍ

RADA

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 20. září 2016

ke zřízení vnitrostátních rad pro produktivitu

(2016/C 349/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 121 odst. 2 a článkem 136 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Potencionální růst v eurozóně a Unii jako celku se od roku 2000 značně zpomalil. Sestupný trend růstu potenciálního produktu je způsoben zejména trvalým poklesem příspěvku souhrnné produktivity výrobních faktorů. Od roku 2008 byl hospodářský růst dále oslaben propadem investic. V budoucnu bude hospodářský růst v konečném důsledku záviset na zvýšení produktivity. Růst produktivity je mnohostrannou výzvou, která vyžaduje soubor vyvážených politik zaměřených zejména na podporu inovací, zvyšování dovedností, snižování nepružnosti na trhu práce a trzích s výrobky, jakož i na umožnění lepšího přidělování zdrojů. Ačkoliv je potřeba zlepšit produktivitu a výkonnost v oblasti konkurenceschopnosti v Unii, během nedávné krize se ukázalo, že členské státy, jejichž měnou je euro (dále jen „členské státy eurozóny“), mohou být obzvláště vystaveny možnému nárůstu a náhlému odstranění makroekonomických nerovnováh, které se mohou rozšířit i do jiných členských států eurozóny, jakož i do členských států, které nejsou členy eurozóny. Jelikož neexistují pružné nominální směnné kurzy, potřebují tyto členské státy odpovídající mechanismy úpravy, které by reagovaly na otřesy v jednotlivých zemích. Dynamika v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti je relevantní jak pro hromadění, tak i pro nápravu makroekonomické nerovnováhy (například schodky obchodní bilance a běžného účtu, výše domácích i vnějších závazků) a pro účinné přizpůsobení asymetrickým šokům. Výzkum a analýza v oblasti politik, které ovlivňují dynamiku produktivity a konkurenceschopnosti, by měly být základem pro vývoj slučitelný s cílem hladkého fungování hospodářské a měnové unie.

(2) I když je toto doporučení určeno členským státům eurozóny, členské státy, které nejsou členy eurozóny, se vyzývají, aby určily nebo zřídily obdobné subjekty. Členským státům, které nejsou členy eurozóny a které prohlásí, že mají v úmyslu se tímto doporučením řídit, by mělo být umožněno, aby se stejnou měrou podílely na všech aspektech spolupráce související s radami pro produktivitu.

(3) Evropský semestr, zejména postup při makroekonomické nerovnováze stanovený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ([1]) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ([2]), stanoví rámec pro integrovanou koordinaci hospodářských politik a dohled nad nimi. Vzhledem k tomu, že je nutné podporovat pokrok v provádění strukturálních reforem, by tyto stávající mechanismy měly využít zvýšenou iniciativu ze strany členských států. Pro tento účel se jako opodstatněné jeví zajištění nezávislé analýzy na vnitrostátní úrovni a posílení politického dialogu v členských státech.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 8).

(4) Zřízení vnitrostátních rad pro produktivitu odpovědných za sledování vývoje a poskytování informací pro vnitrostátní diskusi v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti by mělo přispět ke zvýšení vlastní odpovědnosti za nezbytné politiky a reformy na vnitrostátní úrovni a ke zdokonalení znalostní základny pro koordinaci hospodářské politiky Unie. Tyto rady by měly analyzovat vývoj produktivity a konkurenceschopnosti a to i ve vztahu ke světovým konkurentům, s přihlédnutím ke specifickým podmínkám jednotlivých států a zavedeným postupům.

(5) Rozsah diagnózy a analýzy ze strany rad pro produktivitu vychází z komplexního pojetí produktivity a konkurenceschopnosti. Diagnóza a analýza by měly zohlednit dlouhodobé hnací síly a faktory přispívající k produktivitě a konkurenceschopnosti, včetně inovací, a schopnost přilákat investice, podniky a lidský kapitál a zabývat se nákladovými a nenákladovými faktory, které mohou v krátkodobém horizontu ovlivnit ceny a kvalitu zboží a služeb a to i v porovnání se světovými konkurenty.

(6) Nezávislá a vysoce kvalitní ekonomická analýza politických výzev navíc zvyšuje transparentnost politických diskusí. Posuzování politických výzev by mohlo zvýšit povědomí všech zúčastněných stran. To může mít pozitivní vliv na veřejnou podporu a odpovědnost za nezbytné reformy. Je-li to stanoveno v jejich vnitrostátním mandátu a v rozsahu v něm stanoveném, by mohly rady pro produktivitu rovněž hodnotit účinky politických řešení s cílem otevřeně poukázat na kompromisy politik.

(7) Rady pro produktivitu by měly být funkčně autonomní ve vztahu k veškerým veřejným subjektům zabývajícím se tvorbou a prováděním politik v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti v daném členském státě nebo na evropské úrovni. Měly by být zejména schopny vypracovávat nezávislé analýzy v oblasti své působnosti. Ačkoli složení rad pro produktivitu je na volné úvaze daného členského státu, mělo by být nestranné v tom smyslu, že by rady neměly pouze či převážně tlumočit názory a zájmy konkrétních skupin zúčastněných stran. Cílem těchto požadavků na nezávislost a nestrannost je zajistit, aby rady pro produktivitu měly pravomoc vypracovávat odborné analýzy formulované v obecném zájmu.

(8) Charakteristiky rad pro produktivitu by měly být plně v souladu s článkem 152 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a měly by plně zohledňovat vnitrostátní postupy a subjekty v oblasti tvorby mezd. V souladu s článkem 28 Listiny základních práv Evropské unie by působení rad pro produktivitu nemělo ovlivňovat právo pracovníků ani zaměstnavatelů či jejich příslušných organizací sjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy na příslušných úrovních ani právo na kolektivní akci podle unijních a vnitrostátních právních předpisů a praxe.

(9) Rady pro produktivitu by měly být v kontaktu s radami pro produktivitu dalších zúčastněných členských států za účelem výměny názorů a osvědčených postupů, mimo jiné s přihlédnutím k širšímu rozměru eurozóny a Unie. Komise by měla usnadnit výměnu názorů mezi radami pro produktivitu všech zúčastněných členských států. Měly by rovněž probíhat pravidelné diskuse mezi radami pro produktivitu a Výborem pro hospodářskou politiku v otázkách spadajících do oblasti působnosti tohoto výboru, kterých by se zúčastnili příslušní odborníci nezúčastněných členských států.

(10) Rady pro produktivitu by měly vykonávat svou činnost nepřetržitě. Své analýzy by měly zveřejňovat a měly by vydávat výroční zprávu, která by mohla být začleněna do již existující zprávy. Nezávislé poradenství poskytnuté těmito radami, mimo jiné prostřednictvím výročních zpráv, by mohly využívat členské státy a Komise v rámci evropského semestru a postupu při makroekonomické nerovnováze.

(11) S cílem usnadnit výměnu názorů na nadnárodní úrovni by v každém členském státě měla existovat jedna identifikovatelná rada pro produktivitu. Je důležité využít stávajících struktur pro zachování toho, co již funguje, a pro minimalizaci správních nákladů. Rada pro produktivitu by případně mohla být založena na již vytvořené a respektované vnitrostátní struktuře, mimo jiné i pokud jde o zapojení zúčastněných stran a konzultace s nimi. Aby však mohly rady pro produktivitu vykonávat své činnosti řádně, mohly by se opírat o různé samostatné stávající subjekty za předpokladu, že jejich analýza dosahuje stejně vysoké kvality.

(12) Tímto doporučením se nemění povinnosti stanovené v rámci evropského semestru, včetně vypracovávání a sledování doporučení pro jednotlivé země, ani uplatňování postupu při makroekonomické nerovnováze stanoveného v nařízení (EU) č. 1176/2011,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

I. **Cíle a oblast působnosti**

1. Cílem tohoto doporučení je, aby byly určeny nebo zřízeny vnitrostátní rady pro produktivitu, jejichž úkolem je analyzovat vývoj a politiky v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti, a přispívat tak k posílení odpovědnosti za nezbytné reformy na vnitrostátní úrovni a jejich provádění, a tím i k posílení udržitelného hospodářského růstu a udržitelné hospodářské konvergence.

2. Toto doporučení je určeno členským státům eurozóny. Členským státům, které nejsou členy eurozóny, se zřízení nebo určení obdobných subjektů rovněž doporučuje.

3. Toto doporučení by mělo být uplatňováno v souladu s článkem 152 Smlouvy o fungování EU a mělo by zohledňovat vnitrostátní postupy a subjekty v oblasti tvorby mezd. Toto doporučení zohledňuje článek 28 Listiny základních práv Evropské unie a jeho uplatňováním není dotčeno právo sjednávat, uzavírat nebo vymáhat kolektivní smlouvy ani právo na kolektivní akci podle vnitrostátních právních předpisů a praxe.

II. **Rady pro produktivitu**

4. Každý členský stát by měl mít radu pro produktivitu, jejímž úkolem je:

   a) diagnostikovat a analyzovat vývoj produktivity a konkurenceschopnosti v daném členském státě. Analýza by měla zohledňovat aspekty týkající se eurozóny a Unie a zabývat se dlouhodobými hnacími silami a faktory přispívajícími k produktivitě a konkurenceschopnost, včetně inovací, a schopností přilákat investice, podniky a lidský kapitál a dále by se měla zabývat nákladovými a nenákladovými faktory, které mohou v krátkodobém horizontu ovlivnit ceny a kvalitu zboží a služeb a to i v porovnání se světovými konkurenty. Základem analýzy by měly být transparentní a srovnatelné ukazatele; a

   b) nezávisle analyzovat politické výzvy v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti a, je-li to stanoveno v jejich vnitrostátním mandátu a v rozsahu v něm stanoveném, hodnotit účinky politických řešení s cílem otevřeně poukázat na kompromisy politik.

5. Každý členský stát by měl určit jednu radu pro produktivitu, která by se pak mohla opírat o různé stávající subjekty nebo by různými stávajícími subjekty mohla být tvořena.

6. Rady pro produktivitu by měly vykonávat svou činnost nepřetržitě. Své analýzy by měly zveřejňovat a měly by vydávat výroční zprávu. Měly by být v kontaktu s radami pro produktivitu členských států, jejichž měnou není euro, za účelem výměny názorů a osvědčených postupů a případně vypracovávat společné analýzy, mimo jiné s přihlédnutím k širšímu rozměru eurozóny a Unie. Komise bude pořádat pravidelnou výměnu názorů se všemi zúčastněnými radami pro produktivitu, a to i v průběhu zjišťovacích misí v členských státech, a mohla by usnadňovat výměnu názorů mezi radami pro produktivitu.

III. **Charakteristiky rad pro produktivitu**

7. Rady pro produktivitu by měly být funkčně autonomní ve vztahu k veškerým veřejným subjektům zabývajícím se tvorbou a prováděním politik v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti v daném členském státě nebo na evropské úrovni. Při plnění úkolů podle tohoto doporučení by se měly řídit vnitrostátními právními přepisy, které zajišťují vysoký stupeň funkční autonomie a odpovědnosti, včetně:

   a) schopnosti včas a veřejně komunikovat;

   b) postupů jmenování svých členů na základě jejich zkušeností a schopností;

   c) vhodného přístupu k informacím pro výkon svého mandátu.

8. Rady pro produktivitu by měly být objektivní, neutrální a plně nezávislé, pokud jde o analýzu a obsah. Mohou konzultovat příslušné zúčastněné strany, avšak neměly by tlumočit pouze či převážně názory a zájmy konkrétní skupiny zúčastněných stran.

9. Rady pro produktivitu by měly být schopné provádět vysoce kvalitní ekonomické a statistické analýzy, včetně analýz uznaných akademickou obcí. Tyto analýzy by mohly provádět i stávající a samostatné subjekty, za předpokladu že dosáhnou stejně vysoké kvality.

IV. **Vztah k evropskému semestru**

10. Nezávislé poradenství poskytnuté těmito radami, mimo jiné prostřednictvím výročních zpráv, by mohly využívat členské státy a Komise v rámci evropského semestru a postupu při makroekonomické nerovnováze. Tímto doporučením se nemění povinnosti stanovené v rámci evropského semestru, včetně vypracovávání a sledování doporučení pro jednotlivé země, ani uplatňování postupu při makroekonomické nerovnováze stanoveného v nařízení (EU) č. 1176/2011.

V. **Odpovědnost a transparentnost**

11. Analýzy vypracované těmito radami by měly být zpravidla zveřejněny.

VI. **Závěrečná ustanovení**

12. Členské státy eurozóny se vyzývají, aby zásady stanovené v tomto doporučení provedly nejpozději do dne 20. března 2018.

13. Komise se vyzývá, aby do dne 20. března 2019 vypracovala zprávu o pokroku, a to na základě relevantních informací od všech členských států o provádění a o vhodnosti tohoto doporučení, včetně informací, zda se přijetí dalších ustanovení jeví jako nezbytné. Bude-li to opodstatněné, přiloží Komise ke zprávě návrh na úpravu tohoto doporučení.

V Bruselu dne 20. září 2016.

Za Radu

předseda

I. KORČOK